

EXPLOATERINGSKONTORET TRAFIKKONTORET

BILAGA I

2007-10-30
TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR E2007-620-01997
DNR T2007-620-04006

Kontaktperson exploateringskontoret
Sara Lundén
Innerstad
Telefon: 08-508 270 54
sara.lunden@expl.stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden
2007-11-15
Trafik- och renhållningsnämnden
2007-11-20

Kontaktperson trafikkontoret
Matilda Åkesson
Trafikstyrning
Tillstånd
Telefon: 08-508 266 80
matilda.akesson@tk.stockholm.se

Avtal om nyttjande av tunnlar mellan Stockholms kommun och AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner för sin del § 16 och 17 i Avtal om nyttjande av tunnlar. Beslutet justeras omedelbart.
2. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner Avtal om nyttjande av tunnlar. Beslutet justeras omedelbart.
3. Exploateringsnämnden respektive trafik- och renhållningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att godkänna Avtal om nyttjande av tunnlar, senast 2007-12-31.

Krister Schultz

Magdalena Bosson

Sammanfattning

Genom Ramavtal som tecknades mellan Stockholms kommun och Fortum Power and Heat AB den 5 november 2001, godkänt av Stockholms kommunfullmäktige, överenskom parterna att senast viss dag träffa avtal varigenom rättigheter och markanvändning regleras med beaktande av

- (i) dels stadens intresse av att långsiktigt trygga tillgången till infrastrukturen i Stockholm bland annat avseende tunnlar och att kunna tillgodose utrymme för infrastruktur i mark med minsta möjliga ingrepp såsom grävningar, schakt m.m.
- (ii) dels (Fortums) intresse av att långsiktigt trygga tillgången till mark och tunnlar för produktions- och drifanläggningar, kablar och rör m.m. som för närvarande nyttjas och som i framtiden kan komma att behövas för produktion, drift och distribution av elektricitet, fjärrvärme, fjärrkyla och stadsgas.

Med anledning härav träffades Huvudavtalet genom vilka principerna och rättigheterna för upplåtelse och nyttjande av tunnelarna regleras. Huvudavtalet bygger på de principer och den balans mellan Stockholms kommuns intressen och Fortums intressen som anges i Ramavtalet. Utgångspunkt är härvidlag att Koncernen (Fortum) skall kunna fortsätta att bedriva och utveckla sin verksamhet på huvudsakligen samma sätt och på samma ekonomiska grunder som hittills.

Huvudavtalet förutsätter att parts nyttjande av mark och anläggningar sker såsom hittills genom separata avtal på sedvanliga principer. Enligt Huvudavtalet är parterna överens om att utarbeta de avtal som följer av Huvudavtalet. Enligt Huvudavtalet är parterna vidare överens om att det fortsatta förhållandet mellan parterna skall regleras på det sätt och enligt de principer som anges i Huvudavtalet och att detaljreglering skall ske i särskilda avtal.

Med anledning härav träffar parterna föreliggande avtal, ”Avtal om nyttjande av tunnlar”, i syfte att reglera sådana frågor och detaljer som parterna bedömt som erforderliga.

Bakgrund

Fortum och Staden har i ”Avtal om vissa markfrågor m m”, daterat 2002-02-22/25, nedan kallat Huvudavtalet, reglerat de grundläggande principerna och rättigheterna för upplåtelse och nyttjande av tunnlar och anläggningar som Fortum upplåter utrymme i till Stockholms kommun, Stockholms kommuns bolag samt tredje man.

I Huvudavtalet redovisades samtliga tunnlar med tillhörande utrymmen som vid avtalstillfället nyttjades för Fortums energiverksamhet. Fortum förvaltar och råder

inte över alla tunnlar som omfattas av redovisningen. Två av tunnarna som finns medtagna i bilaga till Huvudavtalet ägs och förvaltas av annan än Fortum. Med hänsyn härtill omfattas således inte dessa två tunnlar av detta avtal.

Parterna har underhand diskuterat nya organisationsformer för tunnelverksamheten, för att på lång sikt trygga ägandet och förvaltningen av tunnarna. Fortum har för sin del påbörjat en utredning om tunnarna och avser att återkomma till Staden med förslag på hur tunnelverksamheten kan organiseras. Sedan utredningen färdigställts skall parterna diskutera utredningens förslag. Genomförs förändringar av organisationsformerna för tunnelverksamheten skall Fortum och Staden gemensamt se till att villkoren för nyttjandet av tunnarna anpassas med hänsyn till de nya förutsättningarna.

Mot bakgrund av att tunnelverksamheten utreds är parterna överens om att detta avtal tecknas i avvaktan på eventuella kommande förändringar.

Trafikkontoret och exploateringskontoret har tillsammans med stadsledningskontorets juridiska avdelning fört förhandlingar med AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad, vilket resulterat i "Avtal om nyttjande av tunnlar". Huvudavtalet utgör den övergripande regleringen för nyttjandet av tunnarna. I "Avtal om nyttjande av tunnlar" förtydligas principerna och kompletteras med närmare detaljreglering.

I avtalet om nyttjande av tunnlar regleras stadens och stadens bolags nyttjande av tunnarna och förutsättningar för upplåtelser till tredje man. Vidare regleras begränsningar vid vidareupplåtelse av nyttjanderätt, redovisning av nyttjandet av tunnarna och nyttjanderättsavgifter. I övrigt reglerar avtalet hanteringen vid nyttjandet av tunnarna gällande bl.a. anvisningar för arbeten och vistelse i tunnarna, flyttning av ledningar, samordning vid planerade förläggnings- och underhållsarbeten och drift- och underhåll samt investeringar i tunnarna. Om nyttjare inte fullgör sådana skyldigheter i tunnarna som är av väsentlig betydelse för säkerheten, miljön och arbetsmiljön och rättelse inte sker inom 30 dagar efter skriftlig underrättelse äger Fortum rätta att vid vite förelägga nyttjare att åtgärda bristerna. De två paragrafer i avtalet som berör exploateringsnämnden (§ 16 och 17) reglerar markupplåtelser för tunnlar samt restriktioner och åtgärder vid arbetsaktiviteter inom tunnelnars närområde. Syftet med avtalet är vidare att främja en säker förvaltning av tunnarna.

Avtalet gäller fr.o.m. undertecknandet t.o.m. 2014-12-31 med en uppsägningstid av sex månader. Om uppsägning inte sker förlängs avtalet med två år i taget. Vardera parten äger rätt att påkalla omförhandling av avtalet om förutsättningarna

för avtalet väsentligen förändras eller villkoren blir oskäligen p.g.a. ökade krav från myndigheter eller genom lagstiftning eller annan orsak som part inte råder över.

För mer detaljerad information hänvisas till avtalet som finns tillgängligt för nämndledamöterna på respektive nämnds sekretariat.

Analys och konsekvenser / Exploateringskontorets och trafikkontorets synpunkter

Ekonomi

För trafikkontoret kan avtalet komma att medföra vissa kostnader när Fortum gör större investeringar i tunnelarna enligt § 20 där kapitalkostnaderna för sådana investeringar under angivna förutsättningar fördelas i proportion till nyttjanderättsavgifterna. För exploateringskontoret bedöms avtalet inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Stokab berörs i större utsträckning av kostnader kopplade till § 20 då de har en större mängd ledningar i tunnelarna.

Övriga avtal med Fortumkoncernen

Före Stockholms kommunfullmäktiges godkännande av detta avtal skall stadens avtal med bolag inom Fortumkoncernen rörande ledningar m.m. i stadens tunnelar justeras i enlighet med detta avtal enligt stadens avgörande.

Det kan noteras att det även finns avtal med andra ledningsägare som löper på andra tider och att dessa avtal kommer att sägas upp för omförhandling vid tidpunkt som gäller för respektive avtal.

Exploateringskontorets och trafikkontorets förslag

Exploateringskontoret och trafikkontoret anser att aktuellt avtal beaktar såväl stadens, stadens bolags som Fortumkoncernens långsiktiga behov av infrastruktur och utvecklingsmöjligheter. Avtalet bedöms inte medföra några större ekonomiska konsekvenser för staden och kontoren föreslår att exploateringsnämnden respektive trafik- och renhållningsnämnden godkänner avtalet.

Slut